

Teurastamot, pienteurastamot ja poroteurastamot, joissa teurastetaan nautaeläimiä
Eviran tarkastuseläinlääkärit
Kuntien tarkastuseläinlääkärit
Läänineläinlääkärit
Kunnaneläinlääkärit
Honkajoki Oy

NAUTOJEN BSE-TUTKIMUKSET TEURASTAMOSSA, PIENTEURASTAMOSSA JA PORO- TEURASTAMOSSA 1.3.2013 ALKAEN

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (MMM 3/13) lopetetaan tiettyjen terveinä teurastettujen nautojen BSE-tutkimukset 1.3.2013 alkaen. Muutos perustuu Euroopan komission päätökseen 2009/719/EY, joka antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden luopua terveinä teurastettujen nautojen BSE-tutkimuksista.

Euroopan komission päätös perustuu Euroopan elintarvike- ja eläinlääketurvallisuusviranomaisen antamaan lausuntoon, jonka mukaan BSE-taudin esiintymisen seuraamiseksi Euroopan unionin alueella riittää, että tutkitaan itsestään kuolleet, lopetetut ja sairaana teurastetut tai hätäteurastetut naudat. Kuluttajien terveys turvataan poistamalla teurastuksen yhteydessä ne eläimen osat (ns. TSE-riskiaines), joissa BSE-taudin aiheuttaja voisi esiintyä, jos eläimellä olisi tartunta.

TSE-tautiseurannasta vastaa teurastamossa, pienteurastamossa ja poroteurastamossa tarkastuseläinlääkäri.

Teurastamoita ja tarkastuseläinlääkäreitä pyydetään huomioimaan lainsäädännön muutoksen aiheuttamat käytännön järjestelyt toiminnassaan.

Nautaeläimestä tehtävän rekisterikyselyn avulla saadaan selville nautaeläimen alkuperä ja ikä sekä eläintä mahdollisesti koskevat rajoitukset ja näytteenottopyynnöt. Evira on laatinut ohjeen nautaeläinten merkinnöistä ja rekisterikyselystä sekä niiden viranomaisvalvonnasta teurastamoissa ja pienteurastamoissa (ns. rekisterikyselyohje, 16007/3).

Eviran ohjeessa TSE-toimenpiteistä laitoksessa (ns. TSE-ohje, 16011/2) on kuvattu BSE-näytteenottoon liittyvät toimenpiteet sekä toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä epäiltäessä TSE-tartuntaa tai todettaessa TSE-tartunta.

Näytteenotto-ohjeet TSE-tutkimuksia varten löytyvät lisäksi Eviran internet-sivuilta osoitteesta: http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainten_terveys_ja_elintaudit/naytteenotto-ja_lahetysohjeet/nauta/bse/.

Terveinä teurastetut naudat, joista BSE-tutkimusta ei tarvitse tehdä 1.3.2013 alkaen

Ihmisravinnoksi tavanomaiseen tapaan terveinä teurastettuja nautoja ei tarvitse tutkia BSE-taudin varalta, jos ne ovat syntyneet jossakin seuraavista, maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 3/13 13 §:ssä mainituista EU:n jäsenvaltioista:

Suomi, Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tanska, Tšekki, Unkari, Viro tai Yhdistynyt kuningaskunta.

Terveinä teurastetut naudat, joista BSE-tutkimus on tehtävä 1.3.2013 jälkeenkin

Ihmisravinnoksi tavanomaiseen tapaan terveinä teurastetut yli 30 kuukauden ikäiset naudat on tutkittava BSE-taudin varalta, jos ne ovat

- syntyneet sellaisissa EU:n jäsenvaltioissa, joita ei mainita maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 3/13 13 §:ssä. Tällaisia valtioita ovat tällä hetkellä Bulgaria ja Romania.
- syntyneet Euroopan unionin ulkopuolisissa maissa.

Tällä hetkellä Suomeen ei tuoda nautaeläimiä Bulgariasta, Romaniasta eikä Euroopan Unionin ulkopuolisista maista, joten näitä tutkimuksia ei tällä hetkellä tarvitse tehdä.

Muut kuin terveinä teurastetut naudat, joista BSE-tutkimus on tehtävä 1.3.2013 jälkeen kuten ennenkin

Seuraavat nautaeläimet on tutkittava BSE-tautien varalta kuten ennenkin:

1. Nautaeläimet, joilla epäillään BSE-tartuntaa.
2. Yli 48 kuukauden ikäiset nautaeläimet, jotka ovat syntyneet maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 3/13 13 §:ssä mainituissa EU:n jäsenvaltioissa ja jotka
 - on hätäteurastettu,
 - on sairauden toteamisen tai epäilyn vuoksi teurastettu sairaiden elainten teurastusosastossa tai tarkastuseläinlääkärin määräämän erityisjärjestelyn mukaisesti normaalilinjassa, esimerkiksi päivän viimeisenä,
 - on *ante mortem* -tarkastuksessa hylätty,
 - ovat kuolleet teuraskuljetuksen aikana,
 - ovat kuolleet itsestään teurastamossa tai pienteurastamossa tai
 - on lopetettu.

Valvontaosasto
Elintarvikehygieniayksikkö

Pvm/Datum/Date
15.2.2013

Dnro/Dnr/DNo
1408/0969/2013

3. Yli 24 kuukauden ikäiset nautaeläimet, jotka ovat syntyneet muissa kuin maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 3/13 13 §:ssä mainituissa EU:n jäsenvaltioissa tai Euroopan unionin ulkopuolisissa maissa ja jotka
- on hätäteurastettu,
 - on sairauden toteamisen tai epäilyn vuoksi teurastettu sairaiden eläinten teurastusosastossa tai tarkastuseläinlääkärin määräämän erityisjärjestelyn mukaisesti normaalilinjassa, esimerkiksi päivän viimeisenä,
 - on *ante mortem* -tarkastuksessa hylätty,
 - ovat kuolleet teuraskuljetuksen aikana,
 - ovat kuolleet itsestään teurastamossa tai pienteurastamossa tai
 - on lopetettu.

BSE-tutkimusten tausta ja kustannukset

Suomessa teurastettujen nautojen BSE-tutkimukset aloitettiin joulukuussa 2001, kun Suomessa todettiin tähän asti ainoa BSE-tapaus. Aluksi tutkittiin kaikki yli 30 kuukauden ikäisenä teurastetut naudat. Terveiden nautojen tutkimusten alaikäraja nostettiin 48 kuukauteen vuonna 2009 ja 72 kuukauteen vuonna 2011.

Vuonna 2011 tutkittiin yhteensä 43879 nautaa. Hätäteurastettuja nautoja tutkittiin 220 kappaletta ja sellaisia nautoja, joilla havaittiin sairauden oireita *ante mortem* -tarkastuksessa, tutkittiin 112 kappaletta. Vuonna 2012 Suomessa tutkittiin yhteensä noin 39 000 nautaa, joista 27 000 oli terveenä teurastettuja.

Terveinä teurastettujen nautojen BSE-tutkimusten lopettamisen arvioidaan vähentävän vuosittaista BSE-tutkimusten määrää 30 000 tutkimuksella. Tutkimukset on tehty Elintarviketurvallisuusvirasto Evirassa valtion kustannuksella. Kustannus on ollut noin 30 euroa tutkimusta kohti. Testimäärän vähenemisen arvioidaan vähentävän kustannuksia valtiolle noin 900 000 euroa vuosittain. Terveinä teurastettujen nautojen tutkimusten lopettaminen vähentää myös näytteenottoon ja ruhojen erillään pitoon liittyvää työtä ja kustannuksia teurastamoissa.

Nautojen BSE-tapaukset ovat viime vuosina vähentyneet huomattavasti koko Euroopan unionin alueella. Vuonna 2012 koko unionin alueella todettiin vain 18 BSE-tapausta.

Lainsäädäntö ja ohjeet

Komission päätös 2009/719/EY luvan antamisesta tietyille jäsenvaltioille niiden vuotuisten BSE-seurantaohjelmien tarkistamiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 6/EEO/2007 (muutoksineen) nautojen BSE-taudin vastustamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 3/13 nautojen BSE-taudin vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 13 §:n muuttamisesta.

Valvontaosasto
Elintarvikehygieniayksikkö

Pvm/Datum/Date
15.2.2013

Dnro/Dnr/DNo
1408/0969/2013

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (TSE-asetus).

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 7/EEO/2009 teurastamoita ja leikkaamoita koskevista TSE-tauteihin liittyvistä toimenpiteistä.

Nautaeläinten merkinnät ja rekisterikysely sekä niiden viranomaisvalvonta teurastamoissa ja pienteurastamoissa (Eviran ohje 16007/3, ns. rekisterikyselyohje).

TSE-toimenpiteet laitoksissa (Eviran ohje 16011/2, ns. TSE-ohje).

Lisätietoja:

Ylitarkastaja Nina Kaario, p. 050 347 0884, nina.kaario@evira.fi ja
ylitarkastaja Anne Fagerlund, p. 050 386 8415, anne.fagerlund@evira.fi.

Yksikön johtaja

Auli Vaarala

Ylitarkastaja

Nina Kaario

TIEDOKSI Evira / Valvontaosasto / Lihantarkastusyksikkö
Evira / Valvontaosasto / Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikkö
Evira / Tutkimus- ja laboratorio-osasto / Eläintautivirotologian tutkimusyksikkö
Aluehallintovirastot
Maa- ja metsätalousministeriö / Elintarvikeeturvallisuusyksikkö
Maa- ja metsätalousministeriö / Eläin- ja kasvinterveyden yksikkö